

ความคิด เท็งของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน
ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ชนบทยกจน จังหวัดอุทัยธานี

ร้อยโทหญิงวิภาวดี เกียรติศิริ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ.2528

ISBN 974-564-184-7

009024

OPINIONS OF EDUCATIONAL ADMINISTRATORS AND TEACHERS
CONCERNING PRIMARY SCHOOL LUNCH PROGRAM IN RURAL POVERTY AREA
UTHAI THANI PROVINCE

First Lieutenant Wipawee Kietsiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ISBN 974 - 564 - 184 - 7

ทวีช่อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันใน
โรงเรียนประถมศึกษา เชطفันทีชนบทยากรจน จังหวัดอุทัยธานี

โดย ร้อยโทพงษ์วิภาวดี เกียรติศิริ

ภาควิชา พลศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญามหาบัณฑิต

.....*นายพงษ์วิภาวดี*..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*นายสุชาติ โ戍ประยูร*..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สุชาติ โ戍ประยูร)

.....*นาย ภานุวัฒน์*..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

.....*นายสุรัสวดี สุรัสวดี*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวุฒิ สุรัสวดี)

.....*นายวิวัฒน์ บดินทร์*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวารี ทอมสนิก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวัน

ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ชนบทยากจน จังหวัดอุทัยธานี

ชื่อนิสิต ร้อย โททัศนึงวิภาวดี เกียรติศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารักษ์

ภาควิชา พลศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ชนบทยากจน จังหวัดอุทัยธานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันและปัญหา การจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ชนบทยากจน จังหวัดอุทัยธานี

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้จัดดำเนินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ชนบทยากจน จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 236 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้บริหาร 118 คน และครูผู้จัดดำเนินโครงการอาหารกลางวัน 118 คน จาก 118 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.98 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนร้อยละ 39.04 ที่จัดบริการอาหารกลางวันเอง โดยครูและนักเรียน เป็นผู้จัดและประกบอาหาร ส่วนใหญ่จัดบริการทุกวันที่เปิดเรียน โดยจัดแบบอาหารจานเดียว และมีคณะกรรมการอาหารกลางวันของโรงเรียนรับผิดชอบ ส่วน โรงเรียนที่เหลืออีกร้อยละ 60.96 ไม่ได้จัดบริการอาหารกลางวัน เพราะขาดครุหรือ

บุคคลากร ตลอดจนงบประมาณจึงให้นักเรียนนำอาหารมารับประทานที่โรงเรียนและบางส่วน
กลับไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน นอกเหนือนี้มีโรงเรียนเพียงร้อยละ 36.20 ที่จัด
อาหารเสริมประจำเดือนถ้วน เทล็อง

2. ผู้บริหารและครูต่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการอาหารกลางวันใน
โรงเรียนว่า เห็นด้วยอยู่ในระดับมากในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การจัดดำเนินงาน บุคคลากร
งบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และความสะดวก และผลของโครงการอาหารกลางวัน

3. ผู้บริหารและครูเห็นว่ามีปัญหาในการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
อยู่ในระดับมาก ในด้านงบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวกในการจัดการ
ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพเด็ก
ศูนย์วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ

Thesis Title Opinions of Educational Administrators and Teachers
 Concerning Primary School Lunch Program in Rural
 Poverty Area, Uthai Thani Province

Name First Lieutenant Wipawee Kietsiri

Thesis Advisor Associate Professor Pachara Kanjanarun

Department Physical Education, Health Education Program

Academic Year 1984

ABSTRACT

The purposes of the research were to study the opinions of the educational administrators and teachers concerning primary school lunch program in rural poverty area, Uthaithani province and to study the problems in operating the program.

Questionnaires were sent to the educational administrators and the teachers operating the school lunch program, in 118 primary schools in rural poverty area of Uthaithani province. Two questionnaires for each school made the total of 236. The 210 questionnaires (about 88.98%) were returned. The data were then analyzed in terms of percentages, means, and standard deviations.

The findings were as follows:

1. The 39.04 percent of 118 primary schools undertook the school lunch program. The teachers and their students were organizers and cooks as well. Most of those schools had the program of one-dish meal serviced every schoolday under the school lunch

committee's responsibility. The rest 60 percent of 118 primary schools had no school lunch services, because of lacking of teachers, personnel, and budget. Some students took their lunches from home while others went back home for lunches. There were 36.20 percent of the total schools had soyabean milk as supplementary food.

2. The educational administrators as well as the teachers had their agreements towards the school lunch program at the high level in the following categories; the operation, personnel, budget, places, other facilities, and the result of the school lunch program.

3. Both the educational administrators and the teachers thought that there were problems in operating the school lunch program at the high level in cases of budgets, places, and other facilities.

กิติกรรมประภาค

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดีจากท่านรองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี่ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามและขอขอบคุณอาจารย์พัชรัตน์ สิทธิชุล ศิษยาภินิเทศก์ประจำสำนักงานการประ同胞ศึกษาจังหวัดอุทัยธานี และคุณศุลีพร ประลิหร์วงศ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ที่ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๙
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
กิติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๖
 บทที่	
1. บทนำ	1
2. การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3. วิธีดำเนินการวิจัย	17
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
5. สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	75
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	76
ข. รายชื่อโรงเรียน	77
ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
ง. การกำหนดพื้นที่ เป้าหมาย เพื่อการพัฒนาชนบท	95
จ. โครงการเกษตร เพื่ออาหารกลางวัน	100
ประวัติผู้วิจัย	104

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและครูจำแนกตามเพศ กลุ่มอายุ การศึกษาและการอบรม เพิ่มเติม เกี่ยวกับการ จัดอาหารกลางวันในโรงเรียน.....	22
ตารางที่ 2	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามจำนวน นักเรียน ครู พื้นที่ของโรงเรียน และพื้นที่ทำการเกษตร ของโรงเรียน	24
ตารางที่ 3	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามแหล่งที่มา ของน้ำดื่ม น้ำใช้และความพอดเพียงของน้ำดื่มน้ำใช้.....	26
ตารางที่ 4	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามการมีห้องครัว สำหรับประกอบอาหารและโรงอาหาร	28
ตารางที่ 5	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามวิธีการ จัดอาหารกลางวันของโรงเรียน	29
ตารางที่ 6	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามการดำเนินงาน ของการจัดบริการอาหารกลางวัน	30
ตารางที่ 7	จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่จัดบริการอาหาร กลางวันจำแนกตามการดำเนินงานโดยคณะกรรมการ โครงการอาหารกลางวัน รูปแบบการจัดอาหารกลางวัน กำหนดการจัดบริการอาหารกลางวัน และบุคคลที่ช่วย เหลือในการจัดทำอาหารกลางวัน	31
ตารางที่ 8	จำนวนและค่าร้อยละของผู้รับผิดชอบการจัดอาหารกลางวัน ในโรงเรียนแต่ละวัน ผู้จัดและผู้ประกอบอาหาร กลางวันในโรงเรียน	33

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๙ จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่จัดบริการอาหารกลางวันจำแนกตามการให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจน....	34
ตารางที่ ๑๐ จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่จัดบริการอาหารกลางวันจำแนกตามลักษณะประمامในการจัดอาหารกลางวัน	35
ตารางที่ ๑๑ จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่จัดบริการอาหารกลางวัน จำแนกตามการจัดให้มีการดำเนินงานด้านการเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน การนำผลผลิตทางการเกษตรของโรงเรียนมาใช้ และกิจกรรมด้านเกษตรที่จัดทำ	36
ตารางที่ ๑๒ จำนวนและค่าร้อยละของวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับประทานอาหารกลางวันในโรงเรียนที่ไม่ได้จัดบริการอาหารกลางวัน	37
ตารางที่ ๑๓ จำนวนและค่าร้อยละของสาเหตุที่ไม่จัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน	38
ตารางที่ ๑๔ จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่ไม่ได้จัดบริการอาหารกลางวันจำแนกตามจำนวนนักเรียนที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน	39
ตารางที่ ๑๕ จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่ไม่ได้จัดบริการอาหารกลางวันจำแนกตามการช่วยเหลือนักเรียนยากจน ที่ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน	40

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของความต้องการให้น้ำย่างงาน ของรัฐและเอกชนช่วยเหลือในการจัดอาหารกลางวัน ในโรงเรียน	41
ตารางที่ 17. จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนที่จัดบริการอาหารเสริม จำแนกตามระยะเวลาในการจัดอาหารเสริม ค่าบริการ อาหารเสริม และประเภทของอาหารเสริม	42
ตารางที่ 18. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ คิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการจัดดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวัน	44
ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ คิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับบุคลากรในการ จัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน	46
ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ คิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับงบประมาณในการ โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน	48
ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ คิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสถานที่และอุปกรณ์ ส่งอำนวยความสะดวกในการจัดโครงการอาหารกลางวัน ..	50
ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความ คิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับผลของการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนด้านการจัดทำเนินงาน	53
ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนด้านบุคลากร	54
ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนด้านงบประมาณ	55
ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	56